

POLITIEKE BASISVORMING 3 ORGANISATIE VAN DE SP

POLITIEKE BASISVORMING 3 ORGANISATIE VAN DE SP

Dit boekje is onderdeel van de SP basisvormingscursus 'Politieke Basisvorming'.
Wil je meer weten of scholing volgen? Check www.spnet.nl

INHOUDSOPGAVE

1 De basis: de afdelingen	4
1.1 Het dagelijks leven van gewone mensen	
1.2 Geworteld zijn	
1.3 Afdelingen vormen de basis	
1.4 Denken en doen	
1.5 Actie en fractie	
1.6 Met kracht voor en met de mensen	
2 Actieve kaderleden	8
2.1 Een sterke SP-afdeling met genoeg actieve leden bestaat niet	
2.2 Het hart en het hoofd	
2.3 Analyseren, mobiliseren en organiseren – en durven winnen	
2.4 De afdelingsvoorzitter	
2.5 Zorg voor versterking en je vervanger	
2.6 Coaching en permanente opleiding	
3 Eendracht maakt macht en verdeeldheid verlamt	13
3.1 Discussie is noodzakelijk	
3.2 Eenheid in handelen	
4 De meest democratische partij van Nederland	15
4.1 Democratie in de afdeling	
4.2 Democratie in de landelijke partij	
5 Praktische tips	19

1 DE BASIS: DE AFDELINGEN

1.1 Het dagelijks leven van gewone mensen

Wie de wereld wil veranderen, zal de handen uit de mouwen moeten steken. Politiek is niet zomaar een hobby of een manier om te laten zien wie je bent. Politiek zou ook niet moeten gaan over schimmige achterbakse spelletjes. Échte politiek gaat over de dagelijkse problemen in het dagelijkse leven van gewone mensen. Dat kunnen 'kleine' onderwerpen zijn, zoals schimmel in huis, de buslijn die verdwijnt, de stijgende kosten, afval op straat of het vervallen speeltuintje om de hoek. Het kunnen ook 'grote' onderwerpen zijn, zoals de wooncrisis, de opwarming van de aarde of het afbreken van de gemeenschap. Het zijn allemaal voorbeelden van politieke keuzes die mensen in hun dagelijks leven raken.

1.2 Geworteld zijn

Juist om die reden zijn bij de SP de lokale afdelingen het belangrijkste. Doordat onze partij van onderop wordt opgebouwd, zijn wij geworteld in de dagelijkse realiteit van mensen. SP'ers, die ken je niet alleen van TV, die ken je ook omdat ze bij je aan de deur komen. Zonder lokaal afdelingswerk heeft de SP geen bestaansrecht meer.

1.3 Afdelingen vormen de basis

De SP is een landelijke partij met sterke en actieve plaatselijke afdelingen. Afdelingen vormen de basis van onze partijorganisatie en -democratie. Afdelingen fungeren als zintuigen en ledematen van de hele partij. Een groot deel van ons concrete politieke werk gebeurt op het lokale niveau, heel dicht bij de mensen, en samen met de mensen. Zo willen we het ook graag: de SP als een brede politieke partij, als een geschikt stuk gereedschap voor al die mensen die de samenleving menswaardiger, gelijkwaardiger en meer solidair willen maken.

Om deze reden is het belangrijk stil te staan bij wat een afdeling precies is en wat een afdeling doet.

1.3.1. De leden

We hebben in bijna elke plaats in het land leden. Elk lid behoort tot een van onze afdelingen. Een afdeling omvat vaak meerdere gemeenten. De aandacht van de afdeling is vaak op een van die gemeenten geconcentreerd waar de meeste leden actief zijn.

1.3.2. De afdeling

Een afdeling is meer dan een clubje mensen in een plaats, dat sympathiseert met de SP en van tijd tot tijd eens bij elkaar komt. Een afdeling is een heel serieuze zaak. Het is de basis van onze partij. Afdelingen hebben een grote rol in de partijdemocratie, de politieke koers van de partij en de partijorganisatie. Daarom staan er stevige eisen in onze statuten.

Zo moet een afdeling ten minste vijf bestuursleden hebben en ten minste vijftig leden. Maar een afdeling moet ook actief zijn, meehelpen besluiten van de partij uit te voeren en natuurlijk de uitgangspunten van de SP onderschrijven.

1.3.3. De vijf kenmerken van een sterke afdeling

Een sterke afdeling heeft een klein en krachtig afdelingsbestuur, een ideologisch sterke fractie en een strijdbare en gezellige 'kadergroep'. De kadergroep is de plek waar alle actieve leden samenkomen en plannen maken. Een sterke afdeling zet actietrajecten op volgens de Schelp-methode (waarover in deel 4 meer) en organiseert voortdurend terugkerende scholings- en bindingsactiviteiten.

1.4 Denken en doen

Niks staat stil, alles verandert. Ook een afdeling. Er komen mensen bij, er gaan mensen weg, we komen in de gemeenteraad, worden groter of kleiner in leden- en stemmental. Een afdeling is een plek waar zich een continu proces van veranderingen voltrekt. Een heel belangrijke vaststelling.

In een afdeling die voortdurend verandert, in beweging is en daardoor functioneert als was het een levend organisme, moet ook permanent nagedacht worden. Strategisch, tactisch en inhoudelijk. Er moeten steeds opnieuw analyses gemaakt worden, er moet steeds onderzocht worden hoe we bereiken wat we willen en waarom we nog niet bereiken wat we ons ten doel hadden gesteld – om daarna weer te bedenken hoe we daar verandering in brengen.

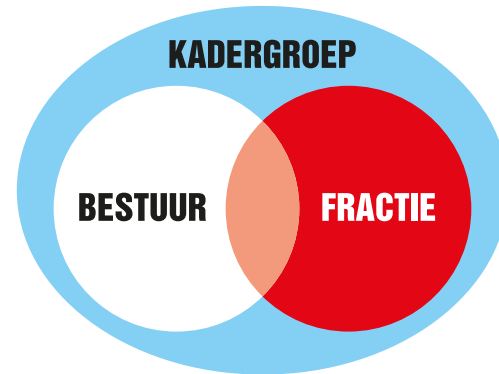
Doorslaggevend bij die analyses is of ze objectief kloppen. Als we een idee hebben over hoe we iets kunnen bereiken, is het nodig om het uit te proberen in de praktijk. Daar, in de praktijk, kunnen en moeten we kijken of het klopt wat we bedacht hebben. Als we dan merken dat het toch anders is dan we dachten, is het zaak het dan ook anders te gaan doen, onze ideeën aan te passen aan onze praktijkervaringen.

Al doende leert men. Een oud gezegde met een hoge realiteitswaarde. Al doende wordt een afdeling geïnspireerd om veel na te denken, haar gedachten te ontwikkelen, aan de praktijk te toetsen en eventueel aan te passen en weer nieuwe plannen te bedenken om stappen vooruit te zetten. Deze manier van werken is voor veel mensen het aantrekkelijke aan de SP – we voegen de daad bij het woord. Heel veel mensen vinden het juist de charme van onze partij dat we náást de mensen staan en samen met de mensen in actie komen als dat nodig is. Het is die houding die vaak de harten van de mensen steelt. Voor heel veel mensen die met ons kennis hebben gemaakt, is ons concrete handelen en onze voortdurende gang ‘naar de mensen toe’ een bewijs van onze betrouwbaarheid als politieke partij.

1.5 Actie en fractie

Een gevlugeld gezegde binnen de SP is: ‘geen fractie zonder actie’. Daar bedoelen we mee dat een gemeenteraadsfractie alleen goed kan functioneren als de SP voortdurend in contact staat met de mensen om te horen wat er speelt. En samen met die mensen in actie komt voor verandering. Daaruit halen we onze ideeën, onze energie, onze inspiratie.

De fractie staat dus nooit geïsoleerd van de afdeling en de afdeling nooit geïsoleerd van de mensen, van de gebeurtenissen en ontwikkelingen in de gemeente. Soms bestaat het idee dat er strikte scheidingen zijn, in de trant dat ‘de afdeling’ de acties doet en ‘de fractie’ daar haar gezicht niet laat zien. Niets is minder waar. Afdelingsbestuur en fractie hebben verantwoordelijkheden die deels verschillend zijn en deels overlappen. In een sterke afdeling bestaan bestuur en fractie dan ook uit deels dezelfde mensen. Alle leden van de fractie en het bestuur treffen elkaar samen met andere actieve leden op de kadergroepbijeenkomst. Schematisch ziet dat er zo uit:

Het beste raadslid is degene die in de raad aandacht trekt en respect verwerft op basis van het actieve optreden buiten de raad. Dat zijn de échte volksvertegenwoordigers! Een raadslid moet er dus ook zelf op uittrekken, erop af gaan, om te zien, horen, ruiken en voelen waar het allemaal om gaat. Dat geeft je ook een grote voorsprong op veel andere raadsleden.

En realiseer je voortdurend dat een raadslid dat z’n gezicht laat zien en de handen mee uit de mouwen steekt om dingen aan te pakken, een belangrijke stimulans voor anderen kan zijn en een geweldig visitekaartje is voor onze partij! Een raadslid in de raad is een van velen; een raadslid buiten de raad is maar al te vaak uniek. Maak daar gebruik van.

1.6 Met kracht voor en met de mensen

De mens is de maat van alle dingen. Iets kan niet goed zijn als het slecht voor mensen uitpakt. Veel politici zeggen: ‘de mensen zijn niet in ons, in de politiek, geïnteresseerd’. Maar veel mensen zeggen terecht dat de politiek niet in hen geïnteresseerd is. Het is niet gek dat het vertrouwen in de politiek nog verder daalt. De SP is juist geïnteresseerd in mensen, zij zijn voor ons het allerbelangrijkste. Al het andere komt pas daarna, de economie, de staatsinrichting, het bouwplan, de verkeersmaatregel, de kavelprijs. De mensen, die komen altijd eerst.

Als we zaken aanpakken moeten we dat altijd met kracht doen, met de bereidheid om tot het gaatje door te denken en uit te voeren, vastberaden. De daad bij het woord voegen, dat valt niet altijd mee. Maar pas ervoor op dat ‘veel zeggen maar niet doen’ de stijl van werken wordt... Want daardoor verdwijnt het geloof van mensen in de SP. Als we in een afdeling besluiten dat we volgende week woensdag met z’n allen de wijk in gaan, maar volgende week woensdag om zes uur belt de één af, even later de volgende en vervolgens constateren we dat we met zo weinig zijn dat we maar beter niet kunnen gaan, is dat de kortste weg naar een totale demoralisering. Juist om dat gevaar te bestrijden is het zo belangrijk dat afdelingen het aandurven om af en toe de normen aan te trekken. Je kan het moreel alleen maar hoog houden door iets te bereiken, door successen te boeken. Succes genereert succes.

In een afdeling werken we samen om bepaalde maatschappelijke doelen te bereiken en dat kan alleen maar als we de dingen met kracht doen. Alles wat we in materiële zin daarbij nodig hebben, kunnen we ons verschaffen. We steunen op eigen kracht, op onze mensen, op onze middelen, op onze creativiteit om met weinig middelen veel te doen.

Sommigen binnen en buiten onze partij denken dat we een soort martelaren zijn, een apart soort mensen die hard werken zonder dat we daar mensen in mee hoeven te krijgen en dat ons harde werk ooit op een dag hier ver vandaan gezien en beloond zal worden door de massa. Die manier van denken over onszelf en onze partij is echt niet in orde. We zijn machteloos zonder

medewerking van andere mensen – en dat is maar goed ook. Precies daarom moeten we dingen niet ‘voor’ de mensen doen, maar ‘met’ de mensen. Ons werk moet er altijd om draaien meer mensen bij onze partij en onze idealen te betrekken.

Als er in een buurt iets aan de hand is, dan is het prima dat wij zeggen: wij willen jullie best ondersteunen, we willen samen een actiegroep oprichten. Maar het is niet verstandig of wenselijk dat het de SP-kaderleden zijn die alle folders ronddelen en alle andere noodzakelijke klussen verzetten. Zo gaat dat niet. Vanaf het begin gaan we met mensen in gesprek, samen de eisen formuleren, samen het onderzoek doen, samen een actieplan maken, maar vervolgens betekent het ook dat we samen folders gaan verspreiden. We doen alles samen met de mensen; ook kijken we hoe de actie zichzelf kan bekostigen.

Natuurlijk heb je dat geld niet altijd op voorhand en moet je eerst wat laten zien om mensen het vertrouwen te geven dat de actie de moeite waard is. Kijk dan wat je als afdeling kunt voorfinancieren. En als dat niet kan, dan kun je altijd nog bellen met de landelijke partij.

2 ACTIEVE KADERLEDEN

‘We hebben zo weinig actieve leden, we hebben zo weinig mensen die in het afdelingsbestuur willen en kunnen’, dat is een vaak gehoorde klacht. Maar met klagen komen we niet erg ver – behalve in de put. Het gaat erom te zoeken naar manieren om leden te vinden die wél actief willen worden; dat je die actieve leden steeds verder aan je bindt, steeds meer bij alle activiteiten betreft en zodoende mensen vindt die je bestuur kunnen en willen versterken. Dat is geen eenvoudig proces. Mensen staan niet in de rij om een actieve rol in de plaatselijke politiek te spelen. Daarmee hebben wij ook te maken. Maar iets dat moeilijk is, is niet onmogelijk. Daar hebben we gelukkig genoeg bewijzen van in onze partij!

2.1 Een sterke SP-afdeling met genoeg actieve leden bestaat niet

Het is belangrijk om te begrijpen dat er altijd een relatief tekort aan actieve mensen is. Dat heeft alles te maken met onze doelen. Die vragen altijd om méér mensen, méér inzet, méér ideeën, méér creativiteit. Dus ook een goed functionerende afdeling constateert een niet aflatende behoefte aan actieve leden. Geen tekort aan mensen heb je alleen als je je ambities te laag stelt.

Een tekort aan nieuwe leden betekent dat je de mogelijkheid hebt om nieuwe mensen erbij te betrekken. Een afdelingsbestuur moet zich tot taak stellen voortdurend nieuw talent te zoeken en te inventariseren wie gevraagd zou kunnen worden om meer bij de SP betrokken te willen zijn. Een inventarisatie leidt tot extra werk: het daadwerkelijk benaderen van mogelijk geschikte mensen. Maar het betaalt zich dubbel en dwars terug. Door meer leden erbij te betrekken open je een hele reeks nieuwe mogelijkheden tot politieke en organisatorische vooruitgang. Er lopen echt veel meer enthousiaste, capabele mensen rond die een aanwinst voor onze partij kunnen zijn dan we meestal denken. Wij zijn geen uitzonderlijke soort – we zijn normale mensen die iets willen en zoals wij zijn er nog veel meer. ‘Zoekt en gij zult vinden.’ Zeker weten! Als je maar met beleid zoekt, wees niet te snel tevreden.

2.2 Het hart en het hoofd

Een kaderlid komt als zodanig niet voor in onze statuten. Het kan een bestuurslid, een raadslid, een actieleider zijn. Een kaderlid is iemand die zich betrokken weet, die het niet koud laat wanneer er dingen niet in de haak zijn, die het hart bij de strijd voor een menswaardige samenleving heeft liggen en de handen uit de mouwen steekt. Cynici passen niet bij onze partij. Maar het hart en de handen alleen zijn niet voldoende. Daar hoort ook een hoofd bij. Om mee te denken en te helpen de richting te bepalen en afwegingen te maken op punten als organisatie, inhoud, strategie en tactiek. Een kaderlid moet dus ook iemand zijn die over de dingen nadenkt en die begrijpt dat het belangrijk is dat de energie die vrijkomt vanuit het hart, de verantwoording, goed gericht wordt ingezet.

Een kaderlid is iemand die bestudeert hoe onze samenleving in elkaar zit en verandert. Om dat te leren is een kaderlid ook iemand die aan scholing doet en eraan werkt steeds meer praktische ervaring op te doen hoe de strijd voor maatschappelijke verandering het beste gevoerd kan worden. Een kaderlid is daarom ook iemand met een visie op de samenleving. Niet alleen heeft een kaderlid zelf elan en enthousiasme, kaderleden zijn ook in staat dat over te brengen op anderen.

2.3 Analyseren, mobiliseren en organiseren – en durven winnen

Van een kaderlid wordt niet verwacht om zo maar even een uitgebreide analyse te maken van de situatie in Nederland. Maar van een concreet geval moet dat kunnen. Hoe liggen de verhoudingen in de lokale politiek? Wat is de stand van zaken van een lopende actie? Wat zijn de mogelijkheden van de afdeling voor de toekomst? Een kaderlid is ook een kordaat iemand, die besluiten durft te nemen en ze ook uitvoert. Twijfelen en nadenken is helemaal niet slecht, maar uiteindelijk moet er wel een besluit genomen én uitgevoerd worden.

Een kaderlid gaat door. Als kaderlid ben je voortdurend bezig om op basis van eerdere ervaringen en prestaties vooruit te komen. Je bent alert om organisatorische winst te boeken, het aantal leden en kaderleden van de afdeling uit te breiden, de slag- en denkkraft van de partij te vergroten en zodoende nieuwe stappen te zetten in de realisering van onze doelstellingen.

2.4 De afdelingsvoorzitter

De ledenvergadering van een afdeling kiest het afdelingsbestuur en de afdelingsvoorzitter. Die speelt een erg belangrijke rol, lokaal en landelijk. De voorzitter is de eerstverantwoordelijke voor de hele afdeling, inclusief de raadsfractie en de lokale SP-activiteiten. De afdelingsvoorzitter speelt ook een rol in de landelijke partij. Die vertegenwoordigt de afdeling en de leden in de Partijraad, het hoogste orgaan binnen de SP. Daarmee is de afdelingsvoorzitter ook de rechtstreekse schakel tussen de landelijke en de lokale SP. Een uitdagende klus, waarin je veel kunt betekenen en ook veel voldoening kunt vinden. Maar tevens een verantwoordelijke klus die veel van je vraagt.

Een voorzitter die binnen zijn afdeling een autoriteit wil worden, die een beetje gezag wil hebben, moet bereid zijn dingen als eerste te doen. Respect en gezag ontleent een voorzitter niet aan zijn titel, maar aan wat hij doet, wat hij presteert. De afdelingsvoorzitter is iemand met lef, iemand die voorop durft te lopen en niet gauw iets aan anderen zal vragen wat hij zelf niet durft, wil of kan doen.

Als voorzitter moet je altijd klaar staan. Mensen moeten geholpen worden. Bij het organiseren van taken en activiteiten moeten mensen niet aan hun lot overgelaten worden. Organiseren is meer dan tegen mensen zeggen: bel me maar als het niet lukt. Een voorzitter moet mensen het gevoel geven dat hun probleem ook zijn probleem is, dat hij altijd bereid is mee te denken, met goede suggesties te komen. Hij investeert ook in een goede verstandhouding en sfeer in de afdeling. Dat is immers onontbeerlijk voor een goede samenwerking.

We doen de dingen niet zomaar, maar altijd met een bepaald doel. Op weg naar dat doel kom je vaak dingen tegen die je verleiden om af te dwalen. Het is dan ook zaak dat zeker de afdelingsvoorzitter zich concentreert op het doel en de hoofdzaken. Hou de grote lijnen, de strategie in de gaten en wees goed op de hoogte. Niet alleen van de situatie onder de leden en in de afdeling, maar ook van de actualiteit. Volg dus de lokale media. Maar lees ook op z'n tijd boeken en artikelen over politiek, kijk naar belangwekkende tv-programma's, volg cursussen, verbreed kennis en inzicht. Werk continu aan de verbetering van inzichten in de samenleving en mogelijkheden om iets te verbeteren en te veranderen.

2.5 Zorg voor versterking en je vervanger

Voor afdelingsvoorzitters, maar ook voor andere kaderleden in de afdeling is het bij alles van belang na te denken over de versterking van de afdeling. Dat betekent ook dat ieder kaderlid zorgt voor de eigen opvolging. Het beste wat je kan overkomen is dat je de afdeling kunt versterken met kaderleden die de afdeling meer slagkracht kunnen geven. Andersom is het wel erg te betreuren dat wanneer er onverhoopt iemand uitvalt, er te weinig menskracht is om de taken over te nemen. Dus is permanent zoeken van goede nieuwe mensen van belang. En daar hoort permanente scholing en opleiding bij.

2.6 Coaching en permanente opleiding

Er is in de vijftig jaar dat de SP bestaat een enorme kennis en ervaring in de partij opgebouwd. Die kennis hoort met regelmaat

gedeeld en overgedragen te worden. Afdelingen zijn dan ook verantwoordelijk voor het scholen van hun kaderleden en het betrekken van alle leden bij scholingen voor hen die daar belangstelling voor hebben. Omdat veel afdelingen nuttige tips, adviezen en begeleiding van enige afstand kunnen gebruiken, wordt er een beroep gedaan op ervaren partijgenoten om afdelingen te coachen.

Elke afdeling kan bovendien op elk gewenst moment de kennismakingscursus 'Politieke Basisvorming' of 'Heel de Mens' in de afdeling aanvragen via www.SPnet.nl. Er komt dan een ervaren en opgeleide vrijwilliger langs om scholing te geven over onze geschiedenis, onze ideologie of onze werkwijze, of over ons beginselprogramma 'Heel de Mens'. Misschien heb je dit boekje wel ontvangen bij zo'n scholing!

Daarnaast is er het landelijke team Opbouw en Opleiding dat verschillende scholingen aanbiedt voor kaderleden in verschillende functies. Bijvoorbeeld voor bestuursleden, volksvertegenwoordigers, activisten of voor de lokale scholers die basisvormingsscholingen geven in de afdelingen. Lokaal begeleidt dit team afdelingen bij actietrajecten met de 'trainingskits' en landelijke campagnes.

Op SPnet zijn ook diverse publicaties te vinden voor zelfstudie. Voor kaderleden is het sterk aanbevolen om de boekjes 'Onze Wereldbeschouwing', 'Onze Partij' en 'Onze Kapitalismekritiek' grondig door te nemen. Van tijd tot tijd doet een kadergroep en een afdelingsbestuur er goed aan om deze laatste twee boekjes op de agenda te zetten en te bespreken in de afdeling. Scholing scherpt onze geest en verheldert ons blikveld.

3 EENDRACHT MAAKT MACHT EN VERDEELDHEID VERLAMT

Onze eenheid is onze kracht. De macht van onze partij is veel groter dan de optelsom van afzonderlijke leden. Wat jij als individu vindt is belangrijk, maar ondergeschikt aan de beslissingen die we als partij gezamenlijk maken.

3.1 Discussie is noodzakelijk

Als we als één blok willen opereren – en ons socialisme verder willen brengen – dan vereist dat tegelijkertijd een héél kritische houding naar binnen, op elkaar en op onszelf. Iedereen die kritisch op zichzelf of op de club is, verdient een eerlijke discussie op basis van inhoud. Niemand mag worden weggezet als lastpak omdat hij of zij kritische kanttekeningen plaatst.

In een discussie in de kadergroep, in een actiegroep, in de fractie of in het afdelingsbestuur, is het belangrijk dat iedereen zijn inzichten, analyses en ervaringen deelt. Iederéén, dus ook mensen die daar terughoudender in zijn. Op die manier zorgen we ervoor dat de discussie tot het best mogelijke besluit leidt.

Soms kan het pittig zijn om discussie te voeren, zeker als de emoties hoog oplopen. Bedenk dat dit erbij hoort: schuring geeft glans. Het is kenmerkend voor veel SP'ers dat zij elkaar 'binnenskamers' stevig kunnen aanpakken. Daarna gaan ze gewoon weer het leven door als partijgenoten. Zodra ze de deur uitlopen zijn ze een éénheid, hoe groot de onenigheden ook waren.

3.2 Eenheid in handelen

Als het besluit eenmaal genomen is, dan is het noodzakelijk dat we daar allemaal achter gaan staan en het besluit samen uitvoeren. Wanneer we dat niet doen, is dat niet alleen bijzonder weinig effectief, maar het kan de partij ook schade toebrengen. Stel je voor dat we als partij een verkiezingsleus kiezen waar één bestuurslid het niet mee eens is en dat bestuurslid gaat de leus openlijk afvallen. Wat is dan de boodschap naar de mensen toe?

Een intern meningsverschil is altijd ondergeschikt aan onze gezamenlijke strijd voor een betere wereld. Als je je zin niet krijgt, stap je niet naar buiten en open je niet steeds opnieuw de discussie nadat een besluit is genomen. Discussie is goed en noodzakelijk, maar als we eenmaal een besluit genomen hebben, gaan we daar met z'n allen achter staan en voeren we het ook samen uit.

Dat doen we omdat het belang van de zaak boven het persoonlijk belang gaat. Je zegt dus wat je vindt wanneer er wat gezegd moet worden, maar je doet daarna ook wat er gedaan moet worden.

4 DE MEEST DEMOCRATISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

In tegenstelling tot wat de kranten je soms doen geloven, is de SP de meest democratische partij van Nederland. Dat komt door onze unieke partijorganisatie. Die is erg plat en de lokale afdelingen hebben uiteindelijk het meest te zeggen.

4.1 Democratie in de afdeling

De SP bestaat uit ongeveer 30.000 leden georganiseerd in 130 afdelingen. Zo'n afdeling omvat altijd één of meerdere gemeentegrenzen. Elk lid maakt deel uit van een afdeling. Afdelingen zijn verantwoordelijk voor het organiseren van alle plaatselijke activiteiten van de partij.

4.1.1 De ledenvergadering

Zoals overal in de partij, zijn ook in de afdeling de leden uiteindelijk de baas. Hoe hebben we dat georganiseerd? Dat hebben we georganiseerd door van de ledenvergadering het hoogste gezag binnen de afdeling te maken. Als de ledenvergadering iets bij meerderheid besluit, dan heeft het afdelingsbestuur dat dus uit te voeren. Zo'n ledenvergadering moet minimaal één keer per jaar georganiseerd worden.

4.1.2 Het afdelingsbestuur

Omdat het nogal lastig is om met al je leden een afdeling te besturen, kiest de ledenvergadering 'uit haar midden' een afdelingsbestuur. Dit zijn ten minste vijf bestuursleden, waaronder de in functie gekozen afdelingsvoorzitter en organisatiesecretaris.

4.1.3 Jaarplannen en jaarverslagen

Hoe heb je als lid dan invloed op wat zo'n bestuur doet? Dat kan doordat je samen kan afspreken wat de koers van een afdeling is, bijvoorbeeld door een jaarplan op te stellen. Het bestuur moet dat dan uitvoeren. Elk jaar moet het bestuur een verslag maken waarin gerapporteerd wordt over de activiteiten van de afdeling van het afgelopen jaar, over de door de afdeling georganiseerde scholingen en de financiële positie van de afdeling. Zo weet je of het bestuur zich aan de afspraken houdt.

4.1.4 De gemeenteraadsfractie

Wat is dan de positie van de gemeenteraadsfractie? Ook hier geldt: de leden zijn de baas. Dat komt doordat de fractievoorzitter automatisch onderdeel is van het afdelingsbestuur en doordat de ledenvergadering jaarlijks de fractie beoordeelt op haar activiteiten het afgelopen jaar.

De wethouder is niet verplicht onderdeel te zijn van het afdelingsbestuur, maar we raden het wel altijd aan. De ledenvergadering beslist over deelname aan het college van burgemeester en wethouders. Dat doet zij op basis van het in de onderhandelingen bereikte akkoord en met de door het afdelingsbestuur voorgestelde kandidaat-wethouder(s).

4.1.5 De kadergroep

Bovenstaande zaken zijn allemaal erg formeel. De kracht van de SP zit hem juist in het informele. Veel van wat we dagelijks doen en laten als SP-afdeling bespreken we gewoon met elkaar in de kadergroep.

4.2 Democratie in de landelijke partij

De SP is al heel lang meer dan een 'federatie van lokale afdelingen'. We zijn één landelijke partij. Ook die landelijke partij is democratisch.

4.2.1 Het regio-overleg

Een x-aantal afdelingen samen vormen een regio. In totaal zijn er 19 regio's. Elke regio kiest (via afvaardiging) z'n eigen regioverteenwoordiger tijdens een regioconferentie. Die regioverte-

genwoordigers zitten in het landelijke partijbestuur. Minimaal eens in de zes weken komen afdelingsvoorzitters en regiovertegenwoordiger bij elkaar voor het regio-overleg. Daarnaast is er veelvuldig contact tussen regiovertegenwoordiger en afdelingsvoorzitter. Elke afdeling heeft op die manier een direct lijntje met het landelijk partijbestuur.

4.2.2 Het partijbestuur

Naast de regiovertegenwoordigers, zitten er elf op het congres gekozen algemeen bestuursleden, een partijvoorzitter en een partijsecretaris in het partijbestuur. De fractievoorzitters van de beide Kamers en ook de fractievoorzitter in het Europees Parlement maken uit hoofde van hun functie deel uit van het partijbestuur.

4.2.3 De Partijraad

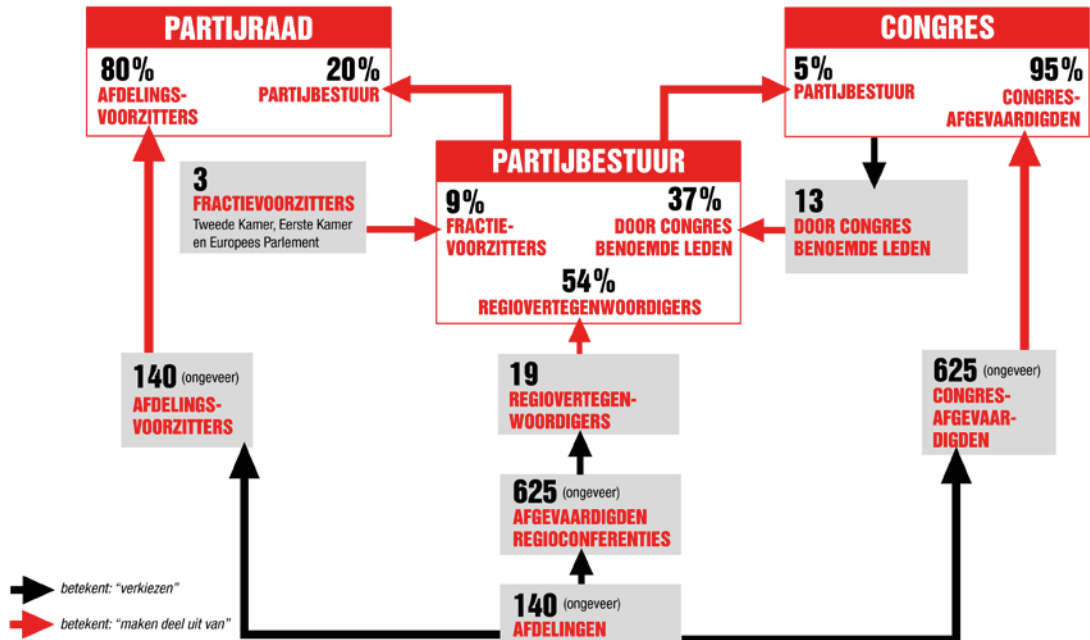
De Partijraad is het hoogste gezag in onze partij en bestaat uit alle afdelingsvoorzitters en het partijbestuur samen. Zo'n zes à acht keer per jaar komt de Partijraad bijeen. Afdelingsvoorzitters

en het partijbestuur bespreken in de partijraad de algemene politieke lijn van de vereniging en stellen deze vast. Ook gaat de Partijraad over de financiën van de partij.

De meeste partijen hebben helemaal niet zoiets als een Partijraad met daadwerkelijke macht, maar hooguit een 'ledenraadpleging' of iets dergelijks. En de meeste partijen hebben ook geen partijbestuur waar de afdelingen via de regiovertegenwoordigers de meerderheid hebben. De samenstelling van ons partijbestuur en de Partijraad maakt ons dus de meest democratische partij van Nederland.

4.2.4 Het congres

Het congres is een bijzondere vorm van de partijraad waar niet de afdelingsvoorzitters, maar gekozen afgevaardigden uit de afdelingen (één per vijftig leden) besluiten nemen over de landelijke jaarplannen ('congresresoluties'), landelijke verkiezingsprogramma's en landelijke lijsten of bijvoorbeeld ons beginselprogramma.

5 PRAKTISCHE TIPS

Normen stellen en bewaken

Het is heel goed om van elkaar te weten wat je van elkaar mag verwachten. Door met elkaar afspraken te maken en ons aan deze normen te houden, zorgen we ervoor dat we gezamenlijk ons doel kunnen bereiken. Als je de normen binnen de afdeling laat vervagen, krijg je onherroepelijk problemen, raken mensen gefrustreerd en komt er helemaal niks meer van de grond.

Wie alleen af en toe mee wil doen, is natuurlijk van harte welkom als vrijwilliger. Maar het is zaak om bij nieuwe mensen vanaf het begin heel duidelijk te maken, dat als iemand bestuurslid of een ander kaderlid wil worden daar voorwaarden aan verbonden zijn. Te vaak en te snel zetten we mensen op belangrijke functies zonder dat ze hebben laten zien dat ze één en ander kunnen waar maken.

Het opnieuw vaststellen van de normen binnen een afdeling is niet een kwestie van een dag of een vergadering waarop je dat kunt doen. Het vergt tijd: probeer daar constant aan te werken en constant over na te denken. Pas dan heb je er als individueel partijlid en als afdeling echt plezier van.

Gekozen? Dan ook verantwoordelijk!

Iedereen die onze beginselen onderschrijft en contributie betaalt, is van harte welkom als lid. Wie bestuurslid wil zijn, moet zich realiseren dat dat meer verantwoordelijkheden met zich meebrengt. Als je je laat kiezen als bestuurslid, moet je er ook naar handelen. Dat betekent dat niet je eigen belang voorop moet staan als er zaken geregeld en taken verdeeld moeten worden, maar het belang van de afdeling waarvan je bestuurslid bent.

Recht door zee

Overall, dus ook in onze organisatie, bestaat de neiging om maar niet te zeggen waar het op staat. Om de hete brei heen draaien,

de mantel der liefde enzovoort. Dat kan er bijvoorbeeld toe leiden dat er in een afdelingsbestuur geen kritiek geleverd wordt, wanneer dat wel moet. Als iemand die zichzelf heeft laten kiezen als bestuurder, het erbij heeft laten zitten, dan moet dat gewoon aan de orde gesteld kunnen worden. Anders weten we binnen de kortste tijd niet meer wat we aan elkaar hebben en houden we onszelf voor de gek en daarmee ook de mensen die hun vertrouwen in onze partij stellen. Dus geen slappe knieën en recht door zee. Dan kan je van elkaar op aan.

Geen leiding... veel problemen!

Als er geen leiding is, als er niet goed wordt nagedacht, als er dus ook geen goede strategie en tactiek is, als er niet in de gaten wordt gehouden wie wat doet en hoe die dat doet, dan leidt dat onherroepelijk tot problemen. Natuurlijk kan er altijd wel eens iets misgaan en kan er iets niet lukken, maar leidinggeven is niet vrijblijvend. Als er geen leiding is, dan krijg je gegarandeerd te maken met verdeeldheid, verwarring en uiteindelijk chaos. Om dan opnieuw orde in die chaos te scheppen kost veel meer tijd en energie dan we kwijt geweest zouden als we van begin af aan hadden gezorgd voor een goede situatie.

Vergaderen... alleen als het nodig is

Ook binnen de SP moeten we oppassen voor een cultuur van vergaderen, vergaderen en nog eens vergaderen. Vergaderen, voor zover dat nodig is, moet vooral efficiënt gebeuren. Een voorzitter moet een vergadering goed voorbereiden, van tevoren heel goed nagedacht hebben waarover vergaderd moet worden, wat de volgorde moet zijn, wie er op wat moet worden aangesproken, maar vooral wat het doel is, wat er bereikt moet worden met een vergadering. Bestuursleden moeten voorbereid naar een vergadering komen, weten wat ze willen bespreken, feiten op een rijtje hebben.

Als afdelingen serieus nadenken over het nut en het doel van al die vergaderingen, dan kan een aanzienlijk deel ervan misschien wel achterwege blijven. Geen vergaderen om het vergaderen. Vergaderen is vooruitkomen.

Pas op vooroordelen

Let op dat iemand zijn eigen privé-oordeel, zijn eigen persoonlijke mening inclusief alle vooroordelen en mogelijke misvattingen en tekortschietende kennis, niet bestempelt als de absolute waarheid. Gebrek aan analyse, discussie en organisatie leidt tot fouten; misverstanden en verdeeldheid kunnen daar het gevolg van zijn. Heel belangrijk voor een afdeling is dat er open discussies plaatsvinden, op basis van feiten, cijfers, onderzoek en concrete analyses. Je eigen ‘mening’ moet je steeds ter discussie willen stellen. We zijn geen alwetters en samen weten we meer dan alleen. Zo houden we subjectivisme (‘maar dat vind ik nu eenmaal’) buiten de deur.

Voorkom dat er eilandjes ontstaan

Daarmee bedoelen we het langs elkaar heen werken van voorzitter, bestuur, raadsfractie, actieleiders, enzovoort. Dan krijg je een voorzitter die op de vraag hoeveel leden de afdeling heeft, antwoordt: ‘Dat weet ik niet, ik houd de ledenadministratie niet bij.’ En op de vraag of er nog iets spannends in de raad is gebeurd, zegt: ‘Daarvoor moet je bij de fractievoorzitter zijn, die regelt het parlementaire werk.’ En op de vraag welke collectieve acties er lopen, hoofdschuddend zegt: ‘Hoe kun je dat nu aan mij vragen, daar ga ik toch niet over?’ Zoiets kan dus niet. De afdelingsvoorzitter moet degene zijn waar alles samenkomt en die probeert alles met elkaar in verband te brengen en te houden – en die ervoor zorgt dat die kennis weer over zoveel mogelijk anderen verspreid wordt. Daar worden we samen wijzer van.

Let op welke kant het opgaat

Een voorbeeld: de afdeling blijkt minder in de buurt te komen. Dat ‘minder’ kan een incident zijn of een tijdelijke zaak, maar het kan ook een tendens zijn. Dat komt meestal niet als een donder-

slag bij heldere hemel. Het bestuur moet er goed op letten welke kant de afdeling op ontwikkelt, om snel in te kunnen grijpen. In dit geval door het weer aantrekkelijk te maken om de buurt in te gaan. Bijvoorbeeld door in de vorm van een campagne de mensen naar hun mening over bepaalde zaken te vragen of een buurtonderzoek te houden. Leuk werk, veel contact met mensen en vaak met een goede actie als resultaat.

Hoed je voor conformisme

Daarmee bedoelen we dat een afdeling moet oppassen voor een overdreven zucht tot aanpassing. Wij zijn een radicale club en dat moeten we vooral ook blijven. We hoeven absoluut niet allemaal van die saaie grijze pakken te worden, we hanteren onze eigen stijl, we stellen onze eigen prioriteiten en kiezen onze eigen strijdmiddelen. Dat moet vooral zo blijven. En wij zijn zeker niet uit op ‘het complimentje van de burgemeester’. We willen de complimenten van de mensen die samen met ons succesvol dingen aanpakken die niet in de haak zijn. Voor hen is onze partij er. Voor hen willen we ons krediet steeds verder opbouwen.

Pas op voor parlementarisme

In sommige afdelingen zie je dat er een raadsfractie komt na verkiezingen en dat dan zowat iedereen de ‘steunfractie’ in wil en dat de afdeling steeds minder ander werk doet. De gemeenteraad wordt de politiek van de afdeling. Dat is een slechte zaak, want de fractie wordt zo niet meer gevoed, er zit geen leven meer in de afdeling en de afdeling komt stil te liggen. Dus ook de ledenwerving, de uitbreiding van sympathisanten en het opzetten van nieuwe acties. Dat parlementarisme is een levensgrote bedreiging; het verleden heeft daar ook bij andere partijen treurige voorbeelden van laten zien. Let wel: we moeten het parlementaire werk wel erg serieus nemen. We vragen mensen niet voor niets om op ons te stemmen. Maar het werk in de gemeenteraad moet passen in ons overige politieke werk. Dan zijn we goed bezig. Parlementair werk en campagnematig actiewerk horen elkaar aan te vullen. Dit is tenslotte ook een van de redenen waarom wij een solidariteitsregeling hebben. Aangezien niet alleen volksvertegenwoordigers werk voor onze partij doen maar

ook al onze kaderleden, kunnen we dankzij onze solidariteitsregeling campagnes opzetten, acties ondersteunen en vrijwilligersactiviteiten organiseren.

Leer van je fouten

Wie werkt maakt fouten. Wie zich houdt aan de afspraken in onze organisatie, aan de werkwijze die in de praktijk effectief is gebleken, voorkomt grote fouten. En wie zijn fouten onderkent, onderzoekt en waar mogelijk herstelt, die leert veel en voorkomt nieuwe fouten. Een afdeling moet het aandurven om open te praten over gemaakte fouten. Niet om elkaar de put in te praten of te ontmoedigen, maar juist om nieuwe moed te putten uit de opgedane ervaringen en om op een betere manier het werk weer op te pakken.

Blijf optimistisch!

Wie lid wordt van de SP, doet dat om zich in te zetten voor een samenleving waarin menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit de hoofdrol spelen. Daar mankeert het nu op heel veel plaatsen aan. Daar iets aan veranderen is niet makkelijk – maar tegelijkertijd meer dan de moeite waard. Niet bij de pakken neerzitten en klagen dat het niet deugt – maar actief aan de slag gaan met een kans op succes. Daarom is er alle reden om je in te zetten in de SP voor maatschappelijke verandering. Daarom zijn SP’ers optimisten, die er vast op vertrouwen dat dingen anders kunnen omdat ze anders moeten, in het belang van ie

#STRUDMKE

Wie de wereld wil veranderen, zal moeten samenwerken. In je eentje kun je de wereld niet veranderen. Om die samenwerking zo goed mogelijk te *organiseren*, hebben wij onze partij*organisatie* ingericht. In dit boekje lees je over hoe die partijorganisatie precies in elkaar steekt.

SP.